

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 28 czerwca 2018 r.

DUS.I.053.155.2018.BW

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. poz. 1195), zawiadamia, że petycja z dnia 31 marca 2018 r. w sprawie *zniesienia obowiązku potrącania obligatoryjnych składek na ubezpieczenie emerytalne z wynagrodzeń osób zatrudnionych w sektorze prywatnym*, została rozpatrzona negatywnie.

Uzasadnienie

Petycja, która wpłynęła do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 31 marca 2018 r. zawiera postulat reformy systemu ubezpieczeń społecznych w kierunku zniesienia obowiązku potrącania z wynagrodzeń obligatoryjnych składek na ubezpieczenie emerytalne z wynagrodzeń osób zatrudnionych w sektorze prywatnym i o pozostawienie tej części zabezpieczenia emerytalnego wolnemu, świadomemu i osobistemu wyborowi.

Na wstępie, odnosząc się do zawartego w petycji odwołania do przepisów Konstytucji RP, pragnę zwrócić uwagę, że przepis art. 67 ust. 1 Konstytucji RP zapewniając obywatelom prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego (zdanie pierwsze), określenie zakresu i form tego zabezpieczenia pozostawia do uregulowania ustawodawcy zwykłemu (zdanie drugie).

I tak, zgodnie z upoważnieniem zawartym w art. 67 ust. 1 Konstytucji zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, a tym samym ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zostały uregulowane w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2017 r, poz. 1778, z późn. zm.). System

ubezpieczeń społecznych, funkcjonujący w oparciu o wyżej wymienioną ustawę wraz z innymi ustawami szczegółowo regulującymi prawo do świadczeń wynikających z tego systemu - został powołany w celu realizacji praw obywateli do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo i po osiągnięciu wieku emerytalnego lub po utracie jedyne albo jednego z głównych żywicieli (renty rodzinne).

Należy przy tym zwrócić uwagę, że system ubezpieczeń społecznych gwarantuje świadczenia pieniężne z wymienionych tytułów (w razie wystąpienia wymienionych wyżej ryzyk ubezpieczeniowych) w zamian za opłacane składki. Obniżenie wysokości składek lub zwolnienie z ich opłacania oznaczałoby obniżenie poziomu zabezpieczenia społecznego samych ubezpieczonych a także członków najbliższej rodziny, czyli odbyłoby się kosztem wysokości świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Podjmując decyzje w sprawach rozwiązań ustawowych, należy uwzględnić wszystkie uwarunkowania funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych, w tym także konieczność zapewnienia wszystkim ubezpieczonym odpowiedniej wysokości świadczeń w razie wystąpienia któregośkolwiek z ryzyk objętych ubezpieczeniami społecznymi.

Na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. *o systemie ubezpieczeń społecznych*, obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają osoby fizyczne, które wykonują określonego rodzaju pracę najemną lub działalność zarobkową oraz niektóre osoby korzystające z określonego rodzaju świadczeń. Żadna osoba wykonująca działalność zarobkową nie może być zatem z tego obowiązku wyłączona, ani też korzystać z preferencji w szerszym zakresie czy w dłuższym okresie niż reszta ubezpieczonych będącymi płatnikami składek na własne ubezpieczenie społeczne. Bowiem zgodnie z treścią przepisu art. 2a ustawa *o systemie ubezpieczeń społecznych* stoi na gruncie równego traktowania wszystkich ubezpieczonych. Zasada równego traktowania dotyczy w szczególności m.in. warunków objęcia systemem ubezpieczeń społecznych oraz obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne.

Podstawę wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą stanowi zadeklarowana kwota, która nie może być niższa niż 60% przeciętnego wynagrodzenia przyjmowanego corocznie do ustalenia rocznego ograniczenia kwoty podstawy wymiaru składek.

Płatnicy składek na własne ubezpieczenie społeczne w przypadku problemów z regulowaniem zobowiązań ustawowych i powstawania zaległości z tego tytułu, mogą się natomiast ubiegać bezpośrednio w ZUS o udzielenie ulg w opłacaniu składek - w postaci układu ratalnego i odroczenia terminu płatności lub umorzenia zobowiązań, jeśli sytuacja materialna osoby zobowiązanej i jej domowników nie pozwala na regulowanie powstałych zaległości. Skutkiem ewentualnej decyzji umorzeniowej ZUS jest jednak brak możliwości uwzględnienia umorzonych zobowiązań przy ustalaniu prawa do świadczeń.

Podstawa wymiaru składek dla poszczególnych grup ubezpieczonych została skalkulowana na określonym poziomie, aby zagwarantować możliwość otrzymania odpowiedniej wysokości przyszłych świadczeń - nie niższych niż najniższe gwarantowane. Wysokość indywidualnej podstawy wymiaru składek rzutuje na wysokość obliczanych od tych kwot zasiłków chorobowych, opiekuńczych i macierzyńskich, świadczeń rehabilitacyjnych, rent rodzinnych, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz emerytur.

Należy przy tym podkreślić, że gwarancja najniższej emerytury przysługuje ubezpieczonemu, który uzyskał 20-letni (dla kobiet) albo 25-letni (mężczyźni) okres ubezpieczenia, z podstawą wymiaru nie niższą niż minimalne wynagrodzenie; przy czym okresy, w których ta podstawa była niższa od minimalnego wynagrodzenia, zaliczane są proporcjonalnie na potrzeby ustalania uprawnień do wspomnianej wyżej gwarancji.

Wprowadzenie zwolnienia ze składek jedynie wybranych grup ubezpieczonych nie jest zatem możliwe, zarówno z punktu widzenia równości wobec prawa, jak i nie znajduje uzasadnienia wobec bezpośredniego powiązania wysokości świadczeń z ubezpieczeń społecznych z wysokością opłacanych składek. Mogłoby to bowiem m.in. skutkować niekorzystnym zróżnicowaniem wysokości przyszłych świadczeń określonych grup ubezpieczonych. Prawo do świadczeń adekwatnych do odprowadzanych składek to niestety często pomijany aspekt ubezpieczeń, którego zdają się nie zauważać osoby postulujące obniżenie lub zwolnienie z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i najczęściej ma to miejsce jedynie do momentu, w którym te osoby same ubiegają się lub otrzymują już świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Niskie składki lub ich brak, rzutują bezpośrednio na wysokość przysługujących świadczeń lub w skrajnych przypadkach nawet na brak prawa do tych świadczeń.

W przekonaniu resortu rodziny, pracy i polityki społecznej obowiązujące regulacje w zakresie obliczania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne są prawidłowe i możliwie optymalnie uwzględniają interesy ubezpieczonych.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

z up.
M I N I S T E R
Marcin Zieleniecki
PODSEKRETARZ STANU